

Nationaal Rapporteur Mensenhandel
en Seksueel Geweld tegen Kinderen

FACTSHEET

Monitor seksueel geweld tegen kinderen 2018–2022

*Een onderzoek naar de aard en omvang van de groep slachtoffers
en daders van seksueel geweld tegen kinderen in Nederland*

seksueel
geweld
tegen
kinderen

OVER SLACHTOFFERS

- ▶ Van de slachtoffers seksueel geweld tegen kinderen geregistreerd bij de politie is 85% vrouw en 15% man
- ▶ 12 jaar is de gemiddelde leeftijd van een slachtoffer
- ▶ Ruim 5% van de slachtoffers wordt in hetzelfde jaar slachtoffer van meerdere incidenten
- ▶ Herhaalde slachtoffers blijken vaker dan eenmalige slachtoffers verkrachting te hebben meegemaakt
- ▶ Bij eenmalige slachtoffers komt schennis en aanranding vaker voor

OVER VERDACHTEN

- ▶ De gemiddelde leeftijd van verdachten geregistreerd bij de politie is 31 jaar en 96% is man
- ▶ Veel verdachten zijn jonger dan 21 jaar (38%). Deze jonge verdachten maken vaak leeftijdsgenoten tot slachtoffer
- ▶ Een deel van de verdachten is 10 jaar of jonger. Zij worden met name verdacht van seksueel misbruik tegen kinderen en incest
- ▶ Het aandeel vrijspraken is gestegen van 15% in 2018 tot 19% in 2022
- ▶ Het aantal ingeschreven zaken bij het OM en het aantal zaken dat leidt tot een dagvaarding is in de periode 2018-2022 licht toegenomen

Meer dan de helft (58%) van meldingen seksueel geweld achter de voordeur

Uit meldingen bij de politie blijkt dat seksueel geweld tegen kinderen in meer dan de helft (58%) van de gevallen plaatsvindt in een woning. Het is hiermee aannemelijk dat de dader in veel gevallen een familielid of bekende van het slachtoffer is. Dit maakt het voor slachtoffers moeilijk om er over te praten en ermee naar buiten te komen.

Er is de afgelopen tijd terecht veel aandacht geweest voor seksueel geweld dat zich afspeelt op de werkvloer, bij sportclubs en in de publieke ruimte, maar de grote groep die slachtoffer wordt in de thuissfeer mag niet uit het oog raken. Juist omdat de schade hier het grootst kan zijn.

Vormen van seksueel geweld in de thuissfeer

Uit registratiecijfers van de politie blijkt dat het seksueel geweld tegen kinderen dat plaatsvindt in een woning onder meer bestaat uit incest, verkrachting, sexting en aanranding. Uit eerder onderzoek van de Nationaal Rapporteur bleek dat bij ruim een derde van de veroordelingen voor seksueel geweld tegen kinderen sprake was van een familieband tussen dader en slachtoffer. Waarschijnlijk gaat het in deze cijfers nog om een onderschatting, omdat bekend is dat slachtoffers van incest, meer nog dan slachtoffers van ander seksueel geweld, vaak veel moeite hebben hierover te praten.

Verdachten vaak jonger dan 21 jaar

Veel verdachten van seksueel geweld tegen kinderen zijn jonger dan 21 jaar (38%). Deze jonge verdachten maken vaak leeftijdsgenoten tot slachtoffer. Bij delicten met verdachten die jonger zijn dan 21 jaar en minder dan 5 jaar met hun slachtoffers schelen, komt verkrachting het meeste voor, gevolgd door sexting en aanranding. Het seksueel geweld dat tussen kinderen onderling plaatsvindt, onderstreept het belang van goede seksuele en relationele vorming voor alle kinderen, passend bij hun leeftijd.

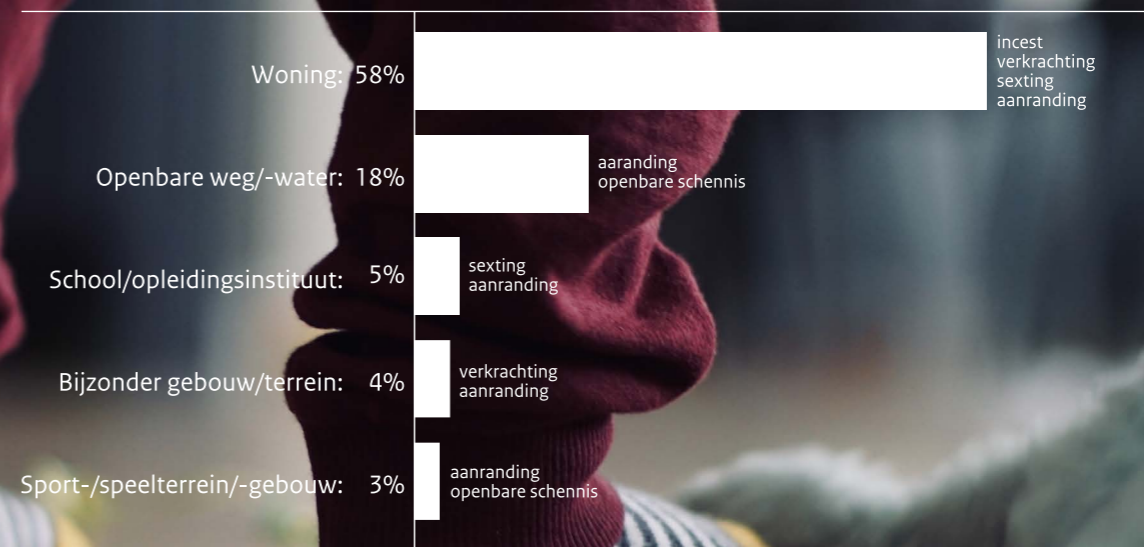

Belang van seksuele en relationele vorming

Het is belangrijk dat ouders er vanuit kunnen gaan dat scholen werken met bewezen effectieve interventies, vooral gezien de maatschappelijke discussie rond dit thema. Zo ontstond er tijdens de Week van de Lentekriebels in maart 2023 onrust onder ouders, in de politiek en in de media over de invulling van de seksuele en relationele vorming die scholen aan hun leerlingen meegeven.

Foutieve aannames over wat er tijdens deze lessen met kinderen besproken wordt, ondermijnen het draagvlak voor de seksuele en relationele vorming op scholen. Om die reden is het belangrijk dat de minister van Primair en Voortgezet Onderwijs actief onjuiste beeldvorming hierover weerlegt en het belang van seksuele en relationele vorming op scholen blijft uitdragen.

MEER DAN DE HELFT VAN HET MISBRUIK VINDT PLAATS IN EEN WONING

De vijf meest voorkomende pleeglocaties bij de geregistreerde meldingen seksueel geweld tegen kinderen 2018-2022 (N=16.420)

Bron: data Nationale Politie

WET SEKSUELE MISDRIJVEN WORDT GEMODERNISEERD

Om slachtoffers van zedenmisdrijven beter te beschermen en de wet beter te laten aansluiten bij hedendaagse normen, wordt de Wet seksuele misdrijven gemoderniseerd. Een van de uitgangspunten is dat seksueel contact met iemand tegen zijn of haar wil strafbaar is als je weet of had moeten weten dat de ander niet wil. Ook worden meer vormen van seksueel grensoverschrijdend gedrag strafbaar, waaronder het sturen van seksueel getinte berichten naar kinderen onder de 16 jaar (sex chatting).

De Nationaal Rapporteur is blij dat deze wet door de Tweede Kamer is aangenomen en dit voorstel nu ter goedkeuring bij de Eerste Kamer ligt, omdat dit recht doet aan het diverse slachtofferschap dat kan worden ervaren. Wel benadrukt de rapporteur dat een zorgvuldige implementatie van de wet van groot belang is.

Toename in aantal slachtoffers: daling aantal verdachten in beeld

Bij ongeveer de helft van de meldingen van seksueel geweld tegen kinderen die gedaan zijn bij de politie, wordt aangifte gedaan. Als er aangifte wordt gedaan, komt in 6 van de 10 gevallen een verdachte in beeld. Zonder aangifte is dat in minder dan 1 op de 10 zaken het geval. Het aantal verdachten dat in beeld komt bij politie is gedaald.

Dit is opvallend, omdat het aantal slachtoffers en het aantal meldingen aanzienlijk is toegenomen. Ook het aantal zaken dat wordt doorgestuurd naar het Openbaar Ministerie (OM) ligt laag als er geen aangifte is gedaan. Het blijft echter van groot belang om meer onderzoek te doen naar het doen van aangifte door minderjarigen en hoe dat voor hen minder belastend kan worden gemaakt.

Inzetten op een multidisciplinaire aanpak

De Nationaal Rapporteur beveelt de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aan om het samenwerkingsverband tussen ziekenhuizen, GGD, GGZ, politie en Slachtofferhulp Nederland, ondergebracht bij het CSG, te versterken. Dit met het doel de multidisciplinaire aanpak en hulpverlening aan (minderjarige) slachtoffers van seksueel geweld in Nederland te verbeteren.

Inspiratie kan worden geput uit modellen in andere landen, met name het Belgische model, dat positieve resultaten heeft behaald en gebaseerd is op centraal gefinancierde fysieke centra met inloopmogelijkheden, interne verhoorkamers en consultatieruimtes. Intensieve samenwerking tussen verschillende partijen uit de strafrechtketen en de hulpverlening onder één dak kan zowel de aanpak van seksueel geweld als het bieden van passende hulp aan slachtoffers bevorderen.